

P2CC metodološki okvir

Koordinacija Mulab

P2CC – Pathways to Creative Careers

Projekt: 2024-I-SE02-KA220-YOU-000252062

Financira Europska unija. Međutim, izražena stajališta i mišljenja samo su mišljenja autora (autora) i ne odražavaju nužno stajališta Europske unije ili izvršne agencije za europsko obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Europska unija ni EACEA ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

KONTROLA DOKUMENTA

Naziv projekta (akronim)	P2CC
Naziv projekt	Pathways to Creative Careers
Broj ugovora o dodjeli bespovratnih srednjih	2024-I-SE02-KA220-YOU-000252062
Naziv dokumenta	P2CC METODOLOŠKI OKVIR
Broj nacrt	1.0
Partner odgovoran	Mulab
Recenzent(i)	Svi partneri
Datum	2025.01.31

SADRŽAJ

Kontrola dokumenata	2
Sadržaj	2
Uvod	4
P2CC METODOLOŠKI OKVIR	5
Odricanje od odgovornosti	5
Ključni fokusi	5
Cilj	5
Ciljevi	5
Očekivani ishodi	5
P2CC ključne teme	6
P2CC edukatori Osnovna linija	6
P2CC zajedničke metodologije i pristupi:	6
Modeli procjene i evaluacije potreba i vještina	8
MENTORSKI KIŠOBRAN	10
Uvod u Mentorski okvir za osnaživanje mladih u kreativnim karijerama	10
Tablete metodologija	13
ANALIZE NACIONALNIH KONTEKSTA	16
Kreativne karijere u Švedskoj	16
Kreativne karijere u Italiji	16
Kreativne karijere u Sjevernoj Makedoniji	17
Kreativne karijere u Španjolskoj	18
Kreativne karijere u Hrvatskoj	19
STUDIJE SLUČAJA	22
Organizacija: Folkuniversitetet Umeå	22
Organizacija: Mulab	26
Organizacija: Press to Exit Project Space - Skoplje, Sjeverna Makedonija	29
Organisation: Rinova Malaga SL	35
Organizacija: Urbani separe	40

UVOD

Ovaj dokument predstavlja Metodološki okvir razvijen u sklopu projekta Pathways to Creative Careers (P2CC), financiranog sredstvima Europske unije. Okvir je zamišljen kao resurs za edukatore mladih, mentore i stručnjake u kulturnim i kreativnim industrijama (CCI) objedinjujući najbolje prakse, metodologije i alate s ciljem osnaživanja mladih za izgradnju održivih karijera u kreativnim područjima.

Uz sam okvir, WP2 projekta uključuje i P2CC “Creative Career Pathway Model” te pripadajuće “Profile Mapping”, koje je razvio Mulab i koje služi mentorima i polaznicima za prepoznavanje razvojnih puteva i prilika. Također, uključuje “Needs Diagnostic Tool”, koji je izradila Rinova, a pomaže mentorima u procjeni specifičnih potreba i ambicija mladih kreativaca. Svi ovi alati čine sveobuhvatan skup za podršku održivim karijernim putevima u kulturnim i kreativnim industrijama.

U samom okviru autori su odlučili dodatno razraditi odjeljke koji naglašavaju kontekst u kojem je okvir nastao te studije slučaja koje je podijelio konzorcij, a koje su poslužile kao temelj za daljnje oblikovanje metodologija i pristupa. Uključeno je i kratko uvodno predstavljanje mentorstva, kako bi se svim stručnjacima osigurala zajednička polazna točka.

U dokumentu se zasebno nalazi i poseban segment pod nazivom “P2CC Metodološki okvir”, koji iznosi ključna područja djelovanja projekta, ciljne skupine, ciljeve i očekivane rezultate. U njemu se predstavljaju zajedničke metodologije i pristupi, uključujući modele mentorstva i strategije procjene vještina.

Slijedi segment pod nazivom “Mentorski kišobran”, koji istražuje mentorstvo kao temeljni alat za osnaživanje mladih u kreativnim karijerama. Definira ključna načela, učinke i strategije neformalnog učenja u procesu mentorstva.

Segment “Analiza nacionalnog konteksta” pruža pregled stanja kreativnih karijera u Švedskoj, Italiji, Sjevernoj Makedoniji, Španjolskoj i Hrvatskoj. Svaki nacionalni profil ističe prilike, izazove i postojeće sustave podrške dostupne mladim kreativcima.

Na kraju, “Studije slučaja” donose konkretne primjere dobrih praksi koje provode projektni partneri, prikazujući inovativne modele mentorstva i strategije angažmana kojima su uspješno podržali mlade u razvoju kreativnih karijera.

Projekt P2CC je suradnja između pet europskih organizacija s ekspertizom u obrazovanju mladih, mentorstvu u kulturnim i kreativnim industrijama:

Folkuniversitetet Umeå (Švedska): Vodeća institucija u neformalnom obrazovanju, sa snažnom stručnošću u umjetničkom obrazovanju i angažmanu zajednice.

Mulab (Italija): Specijaliziran za mentorstvo, vršnjačko učenje i kreativne metodologije za osnaživanje mladih u umjetničkom i kulturnom sektoru.

Pritisnite za izlaz (Sjeverna Makedonija): Organizacija posvećena podršci umjetnicima u usponu i poticanju kreativnih karijera kroz mentorstvo i međunarodnu suradnju.

Rinova Málaga (Španjolska): Usredotočen na strukovno obrazovanje, osposobljavanje i razvoj digitalnih vještina u kreativnom sektoru.

Urbani Separe (Hrvatska): Usmjeren na jačanje zajednica kroz participaciju, kulturu i zelene prakse te na razvoj održivih mikro-sustava i lokalnih inicijativa.

P2CC METODOLOŠKI OKVIR

Odricanje od odgovornosti

Ovaj metodološki okvir ima za cilj pomoći mentorima i edukatorima u mentoriranju mladih kreativaca. Integriranjem zajedničkih metodologija i nacionalnih uvida, projekt P2CC nastoji izgraditi snažan i održiv sustav podrške za nove talente diljem Europe.

Ovaj metodološki okvir rezultat je zajedničkog rada partnera projekta P2CC, kojim koordinira Mulab, kroz dijeljenje, prikupljanje i sistematizaciju najčešće korištenih i najučinkovitijih pristupa mentorstvu mladih ljudi usmjerenih na izgradnju karijere u sektoru kulturnih i kreativnih industrija (CCI).

O konačnoj verziji ovog dokumenta raspravljali su predstavnici partnerskih organizacija tijekom suradničke radionice koju je vodio Mulab na transnacionalnom sastanku u Malagi 10. prosinca 2024.

Okvir je zamišljen je kao koristan resurs za edukatore i mentore mladih u koji mogu integrirati svoje pristupe i dobre prakse.

U ovom dokumentu pojmovi “metodologija” i “pristup” koriste se u akademskom značenju: “metodologija se odnosi na sustavnu teorijsku analizu metoda primijenjenih na određeno područje istraživanja. Obuhvaća principe, teorije i filozofije koje usmjeravaju istraživačke metode i okvire te daje obrazloženje zašto se određene metode biraju umjesto drugih.” dok “pristup označava opću orijentaciju ili perspektivu prema istraživanju ili praksi. Širi je pojam i može utjecati na izbor metodologije, ali ne diktira nužno specifične metode.”

P2CC

Ciljana skupina

1. Specijalizirani edukatori mladih u umjetnosti
2. Opći treneri, savjetnici i mentori mladih

Ciljevi

1. Pružiti edukatorima i trenerima usklađene metodologije, pristupe i vještine za mentorstvo mladih na putu prema kreativnim karijerama (razvijanje vještina i samopouzdanja kroz mentorstvo, osnaživanje kroz iskustva relevantna za karijeru).
2. Promicati osnaživanje mladih kroz grupno učenje, suradničke akcije, društveni angažman i korištenje kreativne umjetnosti kao alata.

Očekivani ishodi

1. Održiv i prilagodljiv okvir koji mogu koristiti edukatori, treneri i mentori mladih u različitim europskim kulturnim kontekstima.
2. Pristupačniji putevi prema kreativnim karijerama za mlade, uz jasnije i pristupačnije modele.
3. Mreža edukatora mladih u umjetnosti s poboljšanim vještinama mentorstva u kreativnim područjima

Ključne teme

Prema rezultatima suradničke rasprave, mentorstvo je definirano kao temeljna metodologija koja se provlači kroz pet ključnih tema.

Identificirane ključne teme su:

1. inkluzija i jednakost
2. dobrobit i suočavanje sa stresom
3. društveni utjecaj u umjetnosti
4. kritičko razmišljanje i medijska pismenost
5. digitalizacija i poduzetničke vještine

P2CC edukatori – Osnovna polazna točka

1. Procjena potreba i evaluacija: Sposobnost procjene vlastitih potreba i vrednovanja vlastitog rada kao edukatora mladih u umjetnosti, predstavlja temeljno polazište koje mentorima omogućuje da provedu relevantnu i učinkovitu procjenu potreba te evaluaciju kreativnog puta svojih polaznika.
2. Zajednica prakse: Edukatorima mladih u umjetnosti preporučuje se uključivanje u mrežu vršnjaka i kolega u kojoj se dijele primjeri dobre prakse, inovativni alati i resursi relevantni za mentorstvo mladih koji žele razvijati kreativne karijere.

To može uključivati:

- lokalne/nacionalne online radionice za razmjenu dobrih praksi
- online transnacionalne sastanke za razmjenu dobrih praksi (kvartalni standardizacijski sastanci)
- razmjenu vršnjačkog mentorstva među zemljama (digitalno mikro mentorstvo 1-na-1 ili 1-na-više s mentorima iz drugih zemalja, vrijedno za profesionalni razvoj – CPD)

P2CC zajedničke metodologije i pristupi

Modeli za mentorstvo u kulturnim i kreativnim industrijama koji se primjenjuju u različitim kontekstima

Metodologije (strukturirani okviri za mentorstvo):

- **Iskustveno mentorstvo** – Učenje kroz izravno iskustvo, razmišljanje i primjenu u vođenoj umjetničkoj praksi. “*Kolbova teorija iskustvenog učenja (1984)*”
- **Mentorstvo temeljeno na projektu (PBM)** – Usredotočen na specifične umjetničke projekte, omogućujući mentorima da razviju vještine kroz svakodnevni rad, na temelju “*Učenje temeljeno na projektima (PBL)*”, koji promiče učenje kroz izazove stvarnog svijeta.¹

¹ Thomas, JW (2000). *Pregled istraživanja projektnog učenja*. Autodesk Foundation.

- **Mentorstvo umjetnosti u zajednici** – Povezuje mlade s lokalnim umjetnicima i kulturnim institucijama kako bi se potaknuo kolektivan rad u stvaranju umjetnosti. Temelji se na “*Umjetničko obrazovanje u zajednici (CBAE)*”, koje kroz umjetničku praksu potiče društveni angažman.²
- **“Peer” mentorstvo** – Mladi koji se međusobno mentoriraju, potiču suradnju i međusobno učenje. Temelji se na “*Vygotskyjevoj teoriji socijalnog učenja (1978)*”, koja ističe ulogu vršnjačke interakcije u učenju.³
- **Mentorstvo jedan na jedan** – Personalizirani pristup u kojem iskusni mentor vodi razvoj mladog umjetnika/ce.
- **Grupno mentorstvo** – Više mentora radi s grupom kako bi potaknuli raspravu i različite perspektive.

Neformalno, suradničko i iskustveno mentorstvo – uključujući projektno mentorstvo, iskustvene i participativne radionice te praktične aktivnosti za razvoj vještina relevantnih za kreativne karijere – djeluju i kao strategija angažmana, kao okvir za radionice motivacije i inkluzije (najprije za trenere i mentore, zatim za štíćenike), mapiranje i planiranje osobnog razvoja (TME playbook) te refleksivne sesije i prakse usmjerene na individualna postignuća i ciljeve.

Pristupi (konceptualne orijentacije)

- **Holistički pristup:** Fokusira se na osobni, emocionalni i društveni razvoj kroz umjetnost.
- **Pristup usmjeren na učenika:** Prilagođava sadržaj i metode temeljene na interesima, potrebama i podrijetlu mladih.
- **Interdisciplinarni pristup:** Spaja različite umjetničke discipline s drugim područjima (npr. poduzetništvo, znanost, digitalno, društveno uključivanje, blagostanje...) za dublji angažman.
- **Pristup temeljen na imovini:** Fokusiranje na snage i potencijal mentora, a ne na uočene nedostatke.
- **Gamifikacija i razigrano učenje:** Uključuje mehaniku igre i razigrane interakcije za poticanje angažmana.

² Blandy, D., & Hoffman, E. (1993). *Prema umjetničkom obrazovanju mjesta*. Studij likovnog odgoja, 35(1), 22-33.

³ Vygotsky, LS (1978). *Um u društvu: razvoj viših psiholoških procesa*. Harvard University Press.

Sesije prilagođene potrebama sudionika, uz mentorstvo i obuku usmjerenu na polaznike, osnažuju ih kroz grupne aktivnosti i razvoj prenosivih vještina poput komunikacije, kritičkog razmišljanja, timskog rada, suradničkog rješavanja problema i vođenja projekata.

Slični rezultati postižu se interdisciplinarnim pristupom i profesionalizacijom, koji povezuju umjetnost s poduzetničkim i karijernim vještinama, pripovijedanjem, upravljanjem projektima, umrežavanjem u kulturnim i kreativnim industrijama, temama specifičnim za industriju te izradom maps radova..

Modeli procjene i evaluacije potreba i vještina

Modeli procjene i evaluacije potreba i vještina ključni su procesi koji oblikuju i unapređuju metodologije i pristupe mentorstvu. Oni nisu samostalne metodologije, već služe kao važne prekretnice unutar svakog mentorskog okvira.

Posebno, oni pružaju strukturirani način da se:

1. identificiraju početne točke polaznika
2. usmjeri njihov umjetnički razvoj
3. izmjeri uspješnost mentorskog procesa

1) Polazna točka: Procjena potreba i vještina

Prije početka mentorstva, ova faza pomaže identificirati potrebe, umjetničke sposobnosti, stilove učenja i težnje. Procjenom potreba i vještina mentorstvo je usmjereno na polaznika i usklađeno s individualnim i grupnim ciljevima.

Svrha:

- Razumjeti potrebe umjetničkog i osobnog razvoja polaznika.
- Procijeniti postojeće vještine i razine znanja.
- Identificirati prepreke angažmanu i najpoželjnije stilove učenja

Metode:

- Ankete i samoprocjene
- Recenzije mape radova

- Intervjui i fokus grupe
- Opservacijske procjene

Povezani pristupi:

- Pristup usmjeren na polaznike
- Pristup temeljen na resursima
- Holistički pristup

2) Tijekom i na završetku: modeli evaluacije

Evaluacija tijekom i na kraju mentorstva mjeri učinkovitost, prati napredak i usavršava buduće programe. Osigurava da mentorstvo podržava umjetnički, ali i osobni razvoj.

Vrste:

- formativna evaluacija (tijekom procesa): prilagođava mentorski pristup u stvarnom vremenu na temelju povratnih informacija i opažanja
- sumativna evaluacija (završna faza): mjeri ukupni učinak, ishode i razvoj vještina

Metode:

- samorefleksije i dnevnici
- pregled i izvedba mape radova
- sesije u kojima mentori daju povratne informacije
- kreativna dokumentacija (pripovijedanje, vizualno mapiranje ili digitalni mediji za praćenje napretka)

Povezani pristupi:

- pristup usmjeren na polaznika
- interdisciplinarni pristup
- holistički pristup

MENTORSKI KIŠOBRAN

Uvod u Mentorski okvir za osnaživanje mladih u kreativnim karijerama

Mentorstvo je profesionalni odnos u kojem iskusna osoba (mentor) pomaže drugoj osobi (polazniku) u razvoju vještina i znanja unutar njihovog specifičnog profesionalnog konteksta. Takvi su odnosi obično dugotrajniji od trenerskog odnosa i češće usmjereni na osobni razvoj. Mentorstvo se uglavnom temelji na odnosu jedan-na-jedan, zasnovanom na povjerenju, međusobnom poštovanju i jasnoj komunikaciji. Mentor i polaznik zajednički postavljaju jasne ciljeve kako bi uskladili očekivanja i definirali opseg mentorskog odnosa.

Mentorstvo je snažan alat za osnaživanje mladih da istražuju i napreduju u kreativnim karijerama. U vremenu kada tradicionalni obrazovni putevi ne pripremaju uvijek pojedince za dinamičnu i interdisciplinarnu prirodu kreativnih industrija, mentorstvo nudi prilagođen, fleksibilan i učinkovit pristup. Ono premošćuje jaz između formalnog obrazovanja i stvarnih prilika, pružajući mladima smjernice, vještine i samopouzdanje potrebno za snalaženje i uspjeh u konkurentnom okruženju.

U svojoj srži, mentorstvo za osnaživanje mladih spaja personaliziranu podršku s prilikama za iskustveno učenje. Poticanjem odnosa između iskusnih stručnjaka i talenata u usponu, mentorstvo olakšava prijenos znanja, razvoj vještina i profesionalni rast. Također igra ključnu ulogu u prevladavanju društvenih i ekonomskih prepreka, osiguravajući veći pristup i uključenost unutar kreativnih sektora.

Mentori posjeduju potrebna iskustva i sektorske kompetencije te dijele svoju stručnost, uvide i znanja kako bi pomogli polaznicima u snalaženju u složenim okolnostima. Metodologija mentorstva je fleksibilna i prilagođava se promjenama potreba polaznika kroz vrijeme.

Mentorske inicijative posebno su važne za poduzetnike iz podzastupljenih i ranjivih skupina jer im pomažu savladati dodatne prepreke, ojačati samopouzdanje i motivaciju za ulazak i vođenje uspješnog puta, proširiti mreže kontakata i razvijati poduzetničke vještine.

Ovaj okvir iznosi ključna načela, strategije i alate za učinkovito mentorstvo u kreativnim karijerama. Nadovezuje se na najbolje prakse iz cijele Europe, koristeći modele neformalnog učenja i suradničke pristupe kako bi potaknuo osobni i profesionalni razvoj. U središtu metodologije nalaze se tri stupa:

- 1) Smjernice i podrška: pružanje personaliziranog mentorstva prilagođenog individualnim ciljevima i izazovima.
- 2) Razvoj vještina: kroz iskustveno učenje s ciljem opremanja polaznika praktičnim i prenosivim kompetencijama.
- 3) Osaživanje i djelovanje: poticanje samopouzdanja, autonomije i sposobnosti za značajan doprinos kreativnim industrijama.

Integriranjem mentorstva u Smjernice za razvoj kreativnih karijera (pathways for creative careers), ovaj okvir nastoji stvoriti poticajan ekosustav u kojem mladi mogu razviti svoj potencijal, proširiti horizonte i doprinijeti razvoju uspješnog kreativnog gospodarstva.

Utjecaj mentorstva

Kratkoročni ishodi:

- Poboľjšano samopouzdanje i motivacija kod polaznika
- Stjecanje specifičnih vještina, kao što su upravljanje projektima, vodstvo i kreativno rješavanje problema.
- Ojačane veze unutar zajednice i uvažavanje

Dugoročni ishodi:

- Povećana zapošljivost i napredovanje u karijeri. Podaci iz programa poput “CLOCK Your Skills” pokazuju da mentorstvo može dovesti do formalne akreditacije i profesionalnog priznanja
- Poboľjšana društvena mobilnost i uključenost, posebno za marginalizirane skupine
- Razvijanje i održavanje novih talenata, osiguravajući dugoročne koristi za industrije i zajednice

Zaključno, mentorstvo u neformalnom obrazovanju premošćuje praznine u tradicionalnim sustavima, potičući otpornost, prilagodljivost i cjeloživotno učenje. Njegov dokazani utjecaj naglašava njegovu ključnu ulogu u pripremi pojedinaca za napredovanje u složenim okruženjima koja se razvijaju.

Strategije za neformalno učenje u mentorstvu

1. Iskustveno učenje:

- Uključite polaznike u praktične aktivnosti, stažiranje ili simulacije koje odražavaju izazove stvarnog svijeta.
- Potaknite razmišljanje o iskustvima kako biste izvukli smislene uvide i učenja.

2. Individualizirani pristup:

- Plan mentorstva prilagoditi interesima, snagama i težnjama polaznika.
- Koristite fleksibilne metode za prilagođavanje različitim stilovima učenja i tempu

3. Suradničko učenje:

- Potičite ravnopravno učenje kroz grupne mentorske sesije ili suradničke projekte.
- Potaknite polaznike da se uključi u svoju zajednicu ili mrežu, gradeći timski rad i vještine rada u zajednici.

4. Ciljno usmjeren razvoj:

- Postavite jasne, ostvarive ciljeve te prekretnice koje pomažu u održavanju fokusa i motivacije.
- Uključite aktivnosti koje grade specifične vještine, kao što su komunikacija, vodstvo ili kreativno rješavanje problema.

5. Osnaživanje kroz razmišljanje:

- Koristite refleksivne prakse poput vođenja dnevnika ili vođenih rasprava kako biste pomogli polaznicima da procijene svoj napredak
- Potičite autonomiju uključivanjem polaznika u procese donošenja odluka.

Aktivnosti za neformalno učenje u mentorstvu

1. Radionice za izgradnju vještina:

- Provodite interaktivne sesije o temama kao što su upravljanje projektima, digitalni alati ili kreativno razmišljanje.
- Uključite praktične vježbe poput simulacija uloga ili studija slučaja kako biste ojačali učenje.

2. Projekti iz stvarnog svijeta:

- Dodijelite polaznicima zadatke koji zahtijevaju primjenu njihovih vještina, poput organiziranja događaja, stvaranja sadržaja ili vođenja malih inicijativa.
- Uparite ove aktivnosti s redovitim sesijama povratnih informacija kako biste pratili napredak i odgovorili na izazove.

3. Učenje kroz promatranje

- Omogućite polaznicima promatranje stručnjaka ili mentora na djelu, pružajući izloženost praksama iz stvarnog svijeta i tehnikama rješavanja problema.
- Nastavite s raspravama i osvrtima kako biste razgovarali o naučenom i donešenim zaključcima.

4. Aktivnosti u zajednici:

- Uključite polaznike u projekte društvenog djelovanja, volontiranje ili događaje u zajednici koji promiču građanski angažman i timski rad.
- Koristite ove aktivnosti za izgradnju empatije, suradnje i vještina vođenja.

5. Reflektirajuće rasprave i mentorski sastanci:

- Zakažite individualne ili grupne mentorske sesije kako biste istražili napredak, izazove i težnje polaznika.
- Koristite otvorena pitanja kako biste potaknuli kritičko razmišljanje i samosvijest.

6. Kreativno izražavanje i rješavanje problema:

- Potičite korištenje umjetnosti, pisanja ili drugih kreativnih izvora kako bi polaznicima pomogli da se izraze i istraže inovativna rješenja problema.
- Primjeri uključuju stvaranje kreativne ploče vizija, dizajniranje prototipova ili vježbe pripovijedanja.

7. Simulacija i igranje uloga:

- Koristite scenarije ili uloge za simulaciju izazova iz stvarnog života, kao što je predstavljanje ideje, rješavanje sukoba ili upravljanje timom.
- Pružite povratne informacije kako biste pomogli mentorima da poboljšaju svoje strategije i pristup.

Provedbom ovih strategija i aktivnosti, mentorstvo u neformalnom okruženju učenja može osnažiti mlade da razviju samopouzdanje, vještine i prilagodljivost koji su im potrebni da napreduju u svojim osobnim i profesionalnim životima.

“Vodič kroz metode”

Kooperativno učenje

Kooperativno učenje je metodologija podučavanja gdje polaznici rade u strukturiranim grupama kako bi postigli zajedničke akademske ciljeve dok istovremeno razvijaju međuljudske vještine. Ovaj pristup potiče aktivan angažman, međuovisnost i individualnu odgovornost, osiguravajući da svi članovi pridonose i imaju koristi od zajedničkih napora (Johnson & Johnson, 1999.).

Kroz zajedničko rješavanje problema i dijalog, polaznici zajedno grade znanje, koristeći svoje različite perspektive i sposobnosti kako bi poboljšali razumijevanje i izvedbu. Kooperativno učenje integrira i akademski uspjeh i njegovanje bitnih društvenih kompetencija, kao što su komunikacija, timski rad i rješavanje sukoba.

Ključni elementi su

1. **Pozitivna međuovisnost – članovi grupe oslanjaju se jedni na druge kako bi postigli svoje ciljeve, osiguravajući da svi daju značajan doprinos.**
2. **Individualna odgovornost - svaki je polaznik odgovoran za svoj doprinos i učenje, koje se procjenjuje pojedinačno kako bi se spriječilo "slobodno jahanje".**
3. **Interakcija licem u lice – polaznici se izravno međusobno povezuju, dijeleći ideje i zajednički rješavajući probleme.**
4. **Međuljudske i grupne vještine – učinkovita komunikacija, rješavanje sukoba i timski rad sastavne su komponente koje se podučavaju uz dodatni sadržaj.**
5. **Grupna obrada – timovi razmišljaju o svojoj dinamici i rezultatima kako bi poboljšali buduću suradnju.**

Prednosti

Istraživanja pokazuju da kooperativno učenje poboljšava akademski uspjeh, promiče kritičko razmišljanje i potiče pozitivne odnose i društvene vještine među studentima (Slavin, 2014.).

Peer-to-peer učenje (Vršnjačko učenje)

Vršnjačko učenje odnosi se na kolaborativni obrazovni proces u kojem polaznici sudjeluju jedni s drugima i uče jedni od drugih, bez neposrednog oslanjanja na formalnu nastavu od strane nastavnika. Ovaj pristup naglašava ko-konstrukciju znanja, uzajamnu podršku i zajedničku odgovornost u postizanju ishoda učenja (Boud, 2001.).

Umjesto da se fokusira isključivo na prijenos znanja, vršnjačko učenje promiče kritičko razmišljanje, komunikaciju i međuljudske vještine, dok polaznici aktivno razmjenjuju ideje, razjašnjavaju nedoumice i iznose različite perspektive.

Ključni elementi su

1. **Aktivno sudjelovanje - polaznici preuzimaju aktivnu ulogu u svom obrazovanju raspravljajući, podučavajući i učeći zajedno.**
2. **Kroz uzajamno podučavanje i zajedničko ispitivanje, i mentor i polaznik stječu dublje razumijevanje i uče jedno od drugog.**
3. **Različite perspektive - polaznici donose različita iskustva i gledišta, obogaćujući proces učenja i potičući inkluzivnost.**
4. **Učenje poučavanjem - objašnjavanje koncepata vršnjacima konsolidira razumijevanje onog koji objašnjava dok istovremeno pruža jasnoću polaznicima**

Prednosti

Učenje vođeno vršnjacima često stvara pristupačnije i manje zastrašujuće okruženje, potičući aktivno sudjelovanje (Topping, 2005.). Suradničke interakcije na taj način doprinose međuljudskom razvoju i samopouzdanju. Objašnjavanje koncepata vršnjacima dodatno produbljuje razumijevanje onoga koji objašnjava, a istovremeno pruža jasnoću učeniku.

Učenje kroz rad

„Učenje kroz rad obrazovna je metoda koja naglašava aktivno sudjelovanje i praktično iskustvo kao temelj stjecanja znanja i vještina. Ovaj pristup potiče učenike da se upuste u praktične zadatke, isprobavaju izazove iz stvarnog svijeta i reflektiraju o vlastitim iskustvima kako bi iz njih izvukli smislene uvide. Usklađen je s konstruktivističkim teorijama, prema kojima se znanje gradi aktivnim angažmanom s okolinom (Kolb, 1984).

Umjesto da se oslanja isključivo na teoretsku nastavu, učenje kroz rad potiče povezivanje apstraktnih pojmova s njihovim praktičnim primjenama, čineći proces učenja relevantnijim i utjecajnijim.“

Ključni elementi su:

- Iskustveni fokus – polaznici sudjeluju u stvarnim ili simuliranim aktivnostima koje odražavaju praktične situacije iz stvarnog svijeta.
- Kontekstualno učenje – znanje se primjenjuje u konkretnim kontekstima, čime se poboljšava razumijevanje i sposobnost prijenosa vještina u nove situacije.
- Iterativni proces – polaznici se potiču na eksperimentiranje, učenje iz ishoda i usavršavanje pristupa kroz povratne informacije i refleksiju.
- Samousmjereno otkrivanje – metodologija promiče autonomiju dok polaznici preuzimaju odgovornost za vlastiti put učenja, otkrivajući kroz djelovanje i istraživanje.

Prednosti

Praktične aktivnosti učinkovitije razvijaju tehničke i meke vještine od pasivnog učenja. Polaznici pritom analiziraju, prilagođavaju se i rješavaju probleme u dinamičnim okruženjima, oblikujući smisleno i trajno učenje.

ANALIZE NACIONALNIH KONTEKSTA

Kreativne karijere u Švedskoj

Organizacija: Folkuniversitetet Umeå

Kreativne industrije Švedske, uključujući glazbu, igre, dizajn i film, značajno doprinose njezinom gospodarstvu i globalnoj reputaciji. Vlada aktivno podupire te sektore putem bespovratnih sredstava, subvencija i inicijativa koje vode tijela poput Švedskog umjetničkog vijeća. Dostupni su porezni poticaji i mogućnosti financiranja, posebno za startupe i freelancere. Švedski obrazovni sustav, s institucijama poput Konstfacka i Kraljevskog instituta za umjetnost, potiče kreativne talente naglašavajući inovacije, praktične vještine i interdisciplinarno učenje. Kreativne karijere imaju koristi od snažnog tehnološkog ekosustava zemlje, kao što su umjetna inteligencija (AI), virtualna stvarnost (VR) i videoigre.

Međutim, postoje izazovi, uključujući nestabilnost prihoda za freelancere, potrebu za većom raznolikošću i sve veću globalnu konkurenciju. Unatoč tome, švedski kreativni sektori rastu zahvaljujući globalnoj potražnji za dizajnom u programu Kreativna Europa.

Prilike leže u izvozu kreativnih proizvoda, iskorištavanju međusektorske suradnje i promicanju vodstva Švedske u održivim i uključivim kreativnim praksama. Osim gospodarskog utjecaja, ove industrije obogaćuju kulturni identitet Švedske i promiču inkluzivnost i ekološku svijest, učvršćujući reputaciju nacije kao globalnog kreativnog središta.

Izvori:

1. [Europa Regina](#)
2. [Regeringskansliet](#)
3. [konstfack.se](https://www.konstfack.se)
4. [Kungl. Konsthögskolan](#)
5. [Mogućnosti ulaganja u Stockholmu](#)

Kreativne karijere u Italiji

Organizacija: Mulab

Talijanska kulturna baština značajno utječe na njezine kreativne i kulturne industrije (CCI), pridonoseći približno 5,8% nacionalnom BDP-u (Zaklada Symbola, 2023.). Ključni sektori uključuju

modu, dizajn, film i izdavaštvo u središtima poput Milana, Rima i Firence. Potražnja za digitalnim vještinama u područjima kao što su video produkcija, upravljanje društvenim medijima i video igrima značajno je porasla, potaknuta globalnim trendovima.

Unatoč tim prilikama, kreativni profesionalci suočavaju se s izazovima poput nesigurnih ugovora, ograničenog financiranja i birokratskih prepreka. Nezaposlenost mladih i dalje je visoka (20,6% u 2023.), što izravno utječe na mlade u kreativnim industrijama, međutim, vladine inicijative poput "Cultura Crea" i programi financiranja EU-a imaju za cilj podržati startupe i freelancere u tom sektoru.

Uspon zajedničkih prostora za rad, inkubatora i online platformi omogućio je umrežavanje i razvoj vještina. Održivost i očuvanje baštine novi su trendovi među mlađim stručnjacima koji integriraju tradicionalnu talijansku izradu u moderne, ekološki osviještene prakse.

Izvori:

1. [Izvešće Zaklade Symbola](#)
2. [ISTAT podaci](#)
3. [EU Creative Europe program](#)

Kreativne karijere u Sjevernoj Makedoniji

Organizacija: Pritisnite za izlaz

Kreativni sektor Sjeverne Makedonije značajno je porastao u posljednja tri desetljeća. Međutim, izazovi kao što su nedovoljno financiranje, nedostatak formalnih kreativnih obrazovnih puteva i ograničeni izgledi za karijeru ometaju puni potencijal sektora. Kreativne industrije u zemlji uključuju umjetnost, dizajn, glazbu, film i zanate, a snažno naglašavaju očuvanje tradicionalnih zanata dok ih integriraju u suvremenu praksu.

Ključne institucije poput Ministarstva kulture i programa financiranja Europske unije igraju ključnu ulogu u poticanju kreativnih karijera. Inicijative poput programa Kreativna Europa i Erasmus+ projekata pomogle su lokalnim umjetnicima i kulturnim praktičarima u pristupu međunarodnim mrežama i financiranju. Međutim, regionalne razlike i dalje postoje, a glavni grad Skoplje monopolizira većinu resursa i mogućnosti. To je u određenoj mjeri dovedeno u pitanje decentralizacijom resursa i motiviranjem kreativaca koji žive i rade izvan Skoplja da se organiziraju i djeluju. Press to Exit, kao član JADRO - Udruge nezavisne kulturne scene, aktivno je sudjelovao u mnogim lokalnim i nacionalnim inicijativama kontekstualiziranim oko značajnijih mogućnosti i sudjelovanja izvan glavnog

grada.

Obrazovne institucije, kao što je Fakultet likovnih umjetnosti u Skoplju, nude specijalizirane programe u kreativnim područjima. Ipak, kreativcima je potrebna interdisciplinarna i poslovno orijentirana edukacija jer dosadašnji pristupi ograničavaju njihovu sposobnost komercijalizacije rada ili prijelaza na globalna tržišta. Štoviše, potreba za jedinstvenom strategijom za razvoj kreativnog sektora i slaba javno-privatna partnerstva dodatno guše rast. U tom smislu, Press to Exit i neke druge nevladine organizacije aktivne u umjetnosti i kulturi pružile su prilike za programe neformalnog obrazovanja i mentorstva kako bi pomogle u pripremi i potaknule ambiciozne kreativce da stvore neformalne karijere u kreativnom sektoru.

Osim toga, i unatoč ovim izazovima, lokalni pokreti i nevladine organizacije (mnogi povezani s JADRO – Udrugom nezavisne umjetničke scene) potaknuli su inovacije i promovirali kulturni dijalog. Usredotočeni su na angažman mladih kroz mentorstvo i radionice, pripremajući sljedeću generaciju kreativaca za digitalni i globalizirani svijet. Reforma politike ključna je za rješavanje sistemskih problema i učinkovito iskorištavanje kulturnih dobara Sjeverne Makedonije. Ulaganja u kreativno obrazovanje, poboljšani mehanizmi financiranja i mreže podrške mogu poticati održive karijere i pridonijeti društveno-ekonomskom razvoju zemlje.

Izvori i reference:

1. [Izvešća programa Kreativna Europa \(Europska unija\)](#)
2. ["Mapiranje kreativnih industrija u Sjevernoj Makedoniji" \(Ministarstvo kulture, Sjeverna Makedonija\)](#)
3. [Erasmus+ programska izvješća \(2020–2023\)](#)
4. [UNESCO-ova izvješća o kreativnoj ekonomiji \(2013., 2022.\)](#)
5. ["Kulturne i kreativne industrije na Balkanu" \(Balkanski institut za kulturnu baštinu\)](#)

Kreativne karijere u Španjolskoj

Organizacija: Rinova

Španjolska je peta europska zemlja s najvećim postotkom proizvodnje u kreativnim industrijama nakon Njemačke, Ujedinjenog Kraljevstva, Francuske i Italije. Španjolska kreativna ekonomija doprinosi 5,75% (europski prosjek: 6,64%) BDP-u, zapošljavajući preko 700 000 ljudi. Zemlja je dom uspješnog ekosustava malih i srednjih poduzeća, startupa i globalnih robnih marki, posebice u modi i

dizajnu. Španjolska se pojavljuje kao lider u industriji video igara, s tvrtkama poput Social Pointa i Gamelofta koje posluju i izvan zemlje.

Područja poput filma, mode, glazbe i digitalnih medija bilježe snažan razvoj, ali sustavne prepreke često ometaju pristup i napredak. To uključuje nestrukturirane puteve karijere, nesigurnost posla, oslanjanje na neformalne mreže i troškove edukacije, a pokretanje karijere u kreativnim industrijama kao što su moda, film i televizija često je otežano zbog nedovoljno plaćenih početnih uloga i stažiranja.

Mogućnosti i edukacija koncentrirani su u urbanim područjima kao što su Barcelona i Madrid. Glazbeno obrazovanje u javnim školama je ograničeno, zbog čega se mnogi ambiciozni glazbenici oslanjaju na privatnu poduku. Za izvođače pak nestabilno financiranje kazališta i nedostatak stabilnog zaposlenja dovodi do nesigurnih radnih uvjeta.

Savjetovališta za zapošljavanje i ustanove za strukovno obrazovanje i osposobljavanje moraju se prilagoditi ubrzanim digitalnim promjenama koje su transformirale mnoge kreativne industrije. Iako digitalna revolucija otvara nove mogućnosti i tržišta, ona je istovremeno potkopala zaštitu intelektualnog vlasništva i izvore prihoda umjetnika. Potreba za kontinuiranim usavršavanjem i visokim troškovima softverskih licenci može ograničiti dostupnost tih resursa. Vlada stavlja naglasak na poduzetništvo i inicijative za pokretanje poduzeća, no birokracija i nedostatak odgovarajuće poduzetničke edukacije otežavaju mladim kreativcima uspostavljanje uspješnih poduzeća.

Izvori i reference:

1. [Strukovno obrazovanje i osposobljavanje u Španjolskoj. Kratki opis](https://www.cedefop.europa.eu/files/4214_en.pdf)
https://www.cedefop.europa.eu/files/4214_en.pdf
2. [Profesionalne klasifikacije u Španjolskoj](#)
3. [Kreativne industrije Španjolska](#)
4. <https://www.madrid.es/UnidadesDescentralizadas/AgenciaParaElEmpleo/Noticias%20y%20publicaciones/ProyectosEuropeos/Creative/CREATIVE%20INDUSTRIES%20A%20GROWING%20SECTOR%20IN%20SPAINfinal.pdf>

Kreativne karijere u Hrvatskoj

Organizacija: Urbani Separe

Hrvatske kulturne i kreativne industrije (CCI) su među najbrže rastućim sektorima, odražavajući trendove diljem Europske unije. Obuhvaćajući različita područja kao što su glazba, film, izdavaštvo, mediji, dizajn, arhitektura, fotografija i videoigre, sektor je pokazao značajan gospodarski učinak, pri čemu industrija filma i videoigara pokazuje posebno snažan potencijal rasta.

CCI sektor u Hrvatskoj sastoji se od 45 djelatnosti grupiranih u 12 podsektora, kako ih definira Hrvatski klaster konkurentnosti za kulturne i kreativne industrije (HKKKKI). Od toga su 43 potpuno kreativna, dok su dva djelomično kreativna.

U 2022. godini sektor je uključivao preko 19.000 poduzeća koja su zapošljavala više od 61.000 ljudi, s prosječnom mjesečnom bruto plaćom od €1.436 (Hrvatski zavod za statistiku). U 2019. godini CCI su doprinijeli 3,1% hrvatskom BDP-u, generirajući približno 10,1 milijardu kuna bruto dodane vrijednosti, te su činili 3,51% nacionalne radne snage.

Međutim, pandemija COVID-19 značajno je utjecala na CCI sektor, što je rezultiralo ukupnim padom od 8,4%, jednim od najstrmijih padova među gospodarskim sektorima. Najteže je pogođen podsektor glazbe i izvedbenih umjetnosti s padom prihoda od 40,8%, a slijedi ga filmska industrija s 35,9%.

Unatoč tim izazovima, neki su podsektori pokazali otpornost. Područja kao što su računalno programiranje, igre, novi mediji, arhitektura i institucije kulturne baštine poput muzeja i knjižnica uspjele su bolje prebroditi krizu, naglašavajući njihovu prilagodljivost i rastuću važnost unutar sektora.

Mentorstvo za mlade u CCI

Mentorstvo za mlade u Hrvatskoj dostupno je različitim kanalima; međutim, krajolik je fragmentiran i nema kontinuitet, osobito u CCI-u. Ključni oblici mentorstva uključuju

- Sveučilišni centri za profesionalno usmjeravanje i savjetovanje o razvoju - Ove su usluge dostupne svim studentima, a ne posebno onima u CCI-ima. Pružaju opće profesionalno usmjeravanje, podršku pri izboru studija i profesije, pomoć pri izazovima povezanim s motivacijom i usmjeravanje za buduće studente.
- Hrvatski zavod za zapošljavanje - Centri za informiranje i savjetovanje o karijeri usmjereni su na jačanje osobnih potencijala korisnika za cjeloživotni razvoj karijere. Nude savjete o traženju posla, stvaranju profesionalnih prilika i poboljšanju tehnika traženja posla. Međutim, te su usluge općenite i nisu posebno prilagođene mladima u CCI-ima.
- Stažiranja i Volonterski programi - Mnogi studenti (ovisno o sveučilištu) mogu se prijaviti za stažiranje unutar kulturnih institucija i organizacija, gdje ih tijekom cijelog radnog procesa vodi mentor. Osim toga, svatko može volontirati u kulturnim institucijama ili nevladinim organizacijama, ako nudi strukturirani volonterski program.

- Programi koje vode nevladine organizacije - U CCI-ima, posebice umjetnosti, mentorstvo se obično nudi putem radionica, festivala ili javnih poziva za sudjelovanje u projektima. Ove inicijative mladim umjetnicima pružaju mogućnosti mentorstva i razvoja vještina, ali samo tijekom određenih aktivnosti ili događaja.
- Mentorstvo kroz čvorišta i inkubatore - U tim je okruženjima fokus prvenstveno na poslovnom razvoju, podržavanju rasta ideja ili startupa. Iako su vrijedni za poticanje inovacija i poduzetničkih vještina, rijetko se bave širim potrebama razvoja karijere.

Iako ti putevi mladim pojedincima pružaju vrijedne prilike, često su ograničeni na kratkoročne projekte ili događaje. Sveobuhvatni i strukturirani mentorski programi koji vode pojedince kroz njihove karijere gotovo da i ne postoje u hrvatskim CCI-ima. Ta je praznina posebno izražena u umjetnosti, gdje je podrška obično vezana uz specifične aktivnosti poput javnih poziva ili radionica usmjerenih na razvoj vještina, a ne na holistički, dugoročni rast karijere. Mentorstvo kroz središta i inkubatore, iako je korisno za razvoj u ranoj fazi, često je ograničeno na poslovnu stranu kreativnog rada. Rijetko se bavi širim, višestrukim potrebama pojedinaca koji teže održivim kreativnim karijerama.

Resursi:

1. Kulturne i kreativne industrije u Republici Hrvatskoj – prije i nakon COVID-19, Ministarstvo kulture i medija RH, ZAMP, 2022. [kkicovid19_studija.pdf](#)
2. Ministarstvo gospodarstva RH, [Kreativna i kultura industrija - Invest Croatia](#)
3. Sveučilišta - <https://uniri.hr/studiranje/sveucilisni-savjetovalisni-centar-ssc/>; <https://www.unizg.hr/o-sveucilistu/sveucilisna-tijela-i-sluzbe/rektorat/ured-za-razvoj-karijera/>; <https://www.unipu.hr/karijere/savjetovanje/>; <https://www.unist.hr/centar-za-savjetovanje-i-razvoj-karijere/15812>
4. Hrvatski zavod za zapošljavanje - <https://cisok.hzz.hr/cisok-centri/>
5. Programi stažiranja i volontiranja- <https://www.isvu.hr/visokaucilista/hr/podaci/9/akademskogodina/2023/predmet/180657/razina/3/izvedba/R/smjer/39/>; <http://www.uaos.unios.hr/studentska-praksa/>; <https://volonteka.hr/rijeka-i-okolica/organizatori-volontiranja/11091-hrvatski-kulturni-dom-na-susaku>

STUDIJE SLUČAJA

Organizacija: Folkuniversitetet Umeå

Kontekst i dobre prakse

Balettakademin (Baletna akademija, 'BA') plesna je škola Folkuniversiteteta koja nudi edukaciju u različitim plesnim stilovima na osnovnim i naprednim razinama za plesače svih uzrasta. Škola ima dugu povijest i prepoznata je po visokoj kvaliteti nastave i kvalificiranim učiteljima. Uz plesne tečajeve, BA organizira nastupe, radionice i druga događanja za promicanje plesa. Također, rade na raznim projektima za približavanje plesa mladima u ruralnim područjima u sjevernoj Švedskoj i promicanje plesa kao fizičke metode za bolje zdravlje.

BA ima za cilj učiniti ples dostupnim svima, bez obzira na dob i razinu iskustva. BA nudi tečajeve koji promiču profesionalne karijere u plesu i osobni razvoj, samopouzdanje i zdravlje. Škola doprinosi zajednici i inkluziji kroz ples te radi na promicanju plesa i kulture u društvu. BA nastoji ples učiniti samorazumljivom umjetničkom formom i obogatiti kulturni život Švedske, istovremeno služeći kao platforma za školovane učitelje plesa koji svojim radom doprinose rastu pojedinaca. Učitelji na akademiji navode da su im neke od motivacija u radu širenje plesa na različite ciljne skupine, pretvaranje plesa u samorazumljivu umjetničku formu, jačanje statusa učitelja plesa te sudjelovanje u putovanju mladih kroz njihov osobni i umjetnički razvoj. Snažna pokretačka snaga je biti uzor i podržavati tinejdžere tijekom njihovih formativnih godina. Osim mentorstva mladima, važan dio njihovih aktivnosti odnosi se i na pružanje prilika mladim plesačima da se razvijaju kao voditelji i mentori drugima. BA je razvio program mentorstva koji je naveden u sljedećem odjeljku.

Neformalni i mentorski modeli učenja

Korištene su ključne metode/pristupi, provedene su ključne aktivnosti koje ilustriraju te metode, koje uključuju partnerstvo i partnere te druge uključene dionike

Bitan aspekt produbljivanja vlastite stručnosti u nekom području je sposobnost dijeljenja znanja i postajanja vođom. Kako bi ponudio ovu priliku kreativnim mladim pojedincima i osigurao kompetentan skup talenata, BA je razvio program za plesače u dobi od 15 i više godina koji su strastveni i značajno su napredovali u razvoju svojih vještina. Ovi mladi plesači pomažu školovanom učitelju najmanje godinu dana, promatrajući i postupno preuzimajući odgovornosti vodeći grupe kroz vježbe temeljene na učiteljevom kurikulumu.

Fokus tijekom ovog razdoblja je na razvoju vještina u vođenju i upravljanju različitim vrstama grupa. Nakon ove početne faze, mladi plesači počinju samostalno voditi grupe, uz značajnu podršku iskusnih učitelja kroz mentorstvo. Mogu dobiti pripremljene nastavne planove i surađivati s učiteljem u njihovoj izradi. Ova faza uključuje tri mentorska sastanka na kojima se raspravlja o nastavnom procesu. U završnoj fazi mladi plesači samostalno vode grupe, a obučeni učitelji su dostupni kao mentori za podršku i usmjeravanje u potencijalnim profesionalnim izazovima.

Mentorski program povećava interes za ples i pokazuje mladima da je plesna karijera moguća. Učitelji na BA primijetili su značajan rast mladih pojedinaca koji preuzimaju odgovornosti, vode grupe, stvaraju predstave, surađuju s roditeljima i komuniciraju s drugim organizacijama. U isto vrijeme, mentorski program pruža BA-u snažne nove voditelje, što je prijeko potrebno, jer je podučavanje plesa vrlo zahtjevan posao.

Prostori i zajednica

BA, smješten u središtu Umeu, ne služi samo gradu nego i okolnim općinama. Nude plesnu poduku u školama, uključujući i projekt "Kreativna škola", koji financira Švedsko umjetničko vijeće, a čiji je cilj integracija umjetnosti i kulture u obrazovni sustav. Kroz susrete s profesionalnim kulturnim praktičarima, pruža se prilika učenicima do 16 godina da razviju svoju kreativnost, iskuse profesionalne umjetničke izričaje i njeguju dublje razumijevanje kulture. BA igra ključnu ulogu u ovoj inicijativi, nudeći mladima priliku da otkriju ples kao oblik kulturnog izražavanja. Nastavnici na akademiji ističu da im projekt omogućuje predstavljanje plesa kao umjetničkog medija mladoj publici, često u manjim gradovima gdje bi pristup takvim mogućnostima mogao biti ograničen.

Prihvaćajući moto "svatko može plesati, svatko bi trebao plesati", akademija potiče interes za ples, čak i ako ga studenti ne slijede samostalno nakon završetka projekta.

Drugi značajan projekt je "Ples za zdravlje" koji se fokusira na poboljšanje mentalnog blagostanja i društvene povezanosti među mladima kroz nenatjecateljski ples i pokret. Ovaj program je besplatan za sudionike, a financiraju ga općina i zdravstvene službe. BA također organizira razne događaje, radionice, plesne kampove, nastupe i projekte. Nude kratke, besplatne plesne nastupe u javnim prostorima diljem Umea, sudjeluju na sajmovima i nude besplatne probne tečajeve plesa. Godišnji nastupi raznih plesnih skupina akademije vrhunac su događanja u godini i često se izvode u suradnji s drugim organizacijama i mjestima.

Studija slučaja I

Cilj:

Pružiti kreativnim mladim pojedincima priliku da prodube svoju stručnost u plesu, razviju vještine vođenja i postanu budući lideri u plesu na Balettakademinu. Program ima za cilj stvoriti poticajno okruženje u kojem mladi plesači mogu rasti profesionalno, ali i osobno.

Potreba/e:

Postoji potreba za kompetentnim nizom talenata kako bi se osigurao kontinuitet visokokvalitetnih plesnih edukacija i vodstva unutar plesne zajednice.

Osim toga, mladim plesačima potrebno je vodstvo i prilike da razviju svoje vještine vođenja i podučavanja na strukturiran način.

Metodologija i alati:

Program uključuje mlade plesače od 15 i više godina koji su pokazali strast i značajan napredak u svom razvoju.

Ovi plesači pomažu školovanom učitelju najmanje godinu dana, počevši od promatranja i postupnog preuzimanja odgovornosti. Imaju pristup plesnom kurikulumu i detaljnim planovima nastave, priliku za suradnju na formiranju nastavnih lekcija i sudjelovanja na mentorskim sastancima na kojima se raspravlja o njihovom napretku.

Aktivnosti:

Sudionici promatraju školovanog učitelja, vode grupe kroz vježbe temeljene na učiteljevom planiranju i na kraju vode grupe samostalno. Program uključuje tri mentorska sastanka na kojima učitelj i mladi voditelj raspravljaju o metodama poučavanja, izazovima i rješenjima. U završnoj fazi mladi plesači samostalno vode grupe uz podršku mentora dostupnih za vodstvo.

Kompetencije:

Sudionici razvijaju vještine vođenja i upravljanja grupom, planiranje lekcija i sposobnosti podučavanja. Stječu povjerenje u svoju sposobnost da vode i inspiriraju druge, poboljšavaju svoje komunikacijske vještine i uče se nositi s različitim grupnim dinamikama.

Prostori:

Program se odvija u plesnim studijima i učionicama BA, pružajući profesionalno i poticajno okruženje za učenje i rast. Prostori su opremljeni svim potrebnim resursima za učinkovito podučavanje i mentorstvo.

Društveni utjecaj:

Program povećava interes mladih za ples i pokazuje da je plesna karijera dostižna. Potiče osjećaj odgovornosti i postignuća kod sudionika, koji također doprinose plesnoj zajednici tako što postaju snažni novi vođe. Inicijativa jača ukupnu kvalitetu i održivost plesnog obrazovanja.

Studija slučaja 2

Cilj:

Integrirati umjetnost i kulturu u obrazovni sustav, pružajući učenicima priliku da razviju svoju kreativnost, iskuse profesionalne umjetničke izričaje i njeguju dublje razumijevanje kulture kroz ples.

Potreba/e:

Postoji potreba za poboljšanjem kulturnog obrazovanja i omogućavanjem pristupa umjetničkim izričajima za učenike, posebno u manjim gradovima gdje bi takve mogućnosti mogle biti ograničene. Projekt ima za cilj premostiti ovaj jaz izravnim uvođenjem plesa i kulture u obrazovno okruženje.

Metodologija i alati:

Projekt uključuje profesionalne kulturne praktičare, uključujući instruktore plesa iz BA, koji vode plesne radionice i sesije unutar škola. Fokus je na stvaranju impresivnih i interaktivnih iskustava koja studentima omogućuju da se uključe u ples kao oblik umjetnosti.

Aktivnosti:

U školama se održavaju plesne radionice i uvodi obrazovanje koje učenicima približava pojam kulture i umjetnosti.. Ove su aktivnosti osmišljene tako da budu uključive i dostupne, osiguravajući da svi učenici, bez obzira na pozadinu, mogu sudjelovati i imati koristi. Projekt uključuje i interakcije s profesionalnim plesačima i izloženost različitim plesnim stilovima.

Kompetencije:

Učenici razvijaju kreativne vještine, kulturno uvažavanje i umjetničko razumijevanje. Stječu povjerenje u svoju sposobnost da se izraze kroz ples i poboljšaju svoju koordinaciju i fizičku spremnost.

Prostori:

Projekt se odvija u školama, uključujući one u manjim gradovima s ograničenim pristupom kulturnim mogućnostima. To osigurava da učenici iz različitih sredina mogu iskusiti dobrobiti plesnog obrazovanja unutar svojih zajednica.

Društveni utjecaj:

Projekt potiče interes za ples i širu kulturnu svijest mlade publike. Pomaže demokratizirati pristup umjetnosti, osiguravajući da se svi učenici mogu baviti plesom i cijeniti ga. Inicijativa doprinosi ukupnom kulturnom obogaćivanju zajednice i podupire razvoj dobro zaokruženih, kulturno osviještenih pojedinaca.

Studija slučaja 3

Cilj:

Poboljšati mentalno blagostanje i društvenu povezanost među mladima kroz terapijsku i izražajnu snagu plesa.

Potreba/e:

Rješavanje rastuće potrebe za podrškom mentalnom zdravlju i mogućnostima socijalne interakcije za mlade ljude u nenatjecateljskom i uključivom okruženju.

Metodologija i alati:

Nudeći besplatne, nenatjecateljske plesne i pokretne sesije usmjerene na izražavanje, opuštanje i društvenu interakciju.

Aktivnosti:

Nezahtjevan ples zajedno s drugim mladim ljudima pod vodstvom edukatora sa specijaliziranom obukom instruktora u metodi 'plesom do zadržavlja'.

Kompetencije:

Sudionici razvijaju poboljšano mentalno blagostanje, poboljšane socijalne vještine, fizičko zdravlje i osjećaj zajedništva. Oni također stječu samopouzdanje i sposobnosti samoizražavanja kroz podržavajuće i kreativno okruženje.

Prostori:

Program se odvija u plesnim studijima i učionicama BA, pružajući profesionalno i poticajno okruženje

Društveni utjecaj:

Projekt vodi do poboljšanja mentalnog zdravlja i povećane socijalne povezanosti među mladima. Stvara zajednicu koja pruža podršku u kojoj se pojedinci osjećaju cijenjenima i osnaženima, a istovremeno nudi veći pristup plesu za sve, bez obzira na pozadinu ili razinu iskustva.

Organizacija: Mulab

Kontekst i dobre prakse

Već dvadeset godina, Udruga Mulab pruža podršku mladima u kreativnim karijerama ili onima koji razvijaju kreativnost, prepoznajući je kao moćan alat za razvoj mekih vještina, inkluzije i blagostanja. Ova aktivnost jedna je od ključnih u radu udruge, koja je u svojim prvim godinama djelovala pod nazivom VET.

Kriza zapošljavanja u posljednjim godinama i rastuća nezaposlenost mladih dodatno su usmjerili naše istraživanje prema kreativnim metodologijama kao alatu za razvoj mladih.

Za Mulab je ključno pomoći mladim ljudima da shvate kako karijera u kreativnim industrijama može biti dugotrajna, zahtjevna i ponekad frustrirajuća; priznanje često dolazi kasno, a uspjeh u mainstream smislu nije zagarantiran – osobito u Italiji, maloj i rascjepkanoj zemlji s ograničenim mogućnostima. S druge strane, kreativni sektor nudi druga bogatstva: vrijednosti, ljude, društvene mreže, inkluziju i nove vizije.

Posljednjih godina sudjelovali smo u raznim europskim projektima usmjerenim u smjeru kreativnih industrija: Talent Matching Europe, CREUS (nagrađen kao dobra praksa) i Big Time Take Over te smo kao udruga i pojedinci sudjelovali u širenju akreditacije CLOCK YOUR SKILLS sustava. Na nacionalnoj razini od 2020. godine s Forma Camera - posebnom agencijom Rimske gospodarske komore, provodimo orijentacijski projekt o zabavnim profesijama, uživo za srednje škole pod nazivom Dietro le Quinte (Iza kulisa).

Neformalni i mentorski modeli učenja

Glavni alati koje koristimo su mentorstvo, *peer-to-peer* učenje i iskustveno učenje kroz rad.

Općenito uključujemo u naše projekte mlade ljude od 15 i više godina i potičemo pristup podrške mladima, potičući ih da sami pronađu rješenja što je više moguće (Big Time Take Over, Dietro le Quinte).

U Italiji su nam glavni partneri Teatro Villa Pamphilj u Rimu, Teatro Verde u Rimu, Forma Camera - posebna agencija Rimske gospodarske komore, Frammaradio, radio postaja za mlade u Monterotondo, te Udruga "Il Giardino in festa".

Ostali uključeni dionici su učitelji, obitelji, udruge i lokalni administratori.

Prostori i zajednica

Ne radimo u jednom prostoru, a naše aktivnosti, kad god je moguće, usmjeravamo prema zajednicama na periferiji ili u provinciji – primjerice Teramu, Monterotondo u metropolitanskom pojasu Rima, ili Corviale, gdje su zajednice posebno ugrožene socijalnom isključenošću.

Suradnja sa školama odvija se u dva kazališta koja rade s nama, oba smještena u središtu Rima, ali uključuju učenike srednjih škola iz cijelog Rima i provincije. Cilj je omogućiti djeci koja inače ne bi imala priliku posjetiti centar grada da steknu to iskustvo.

Studija slučaja I

DIETRO LE QUINTE

(Iza kulisa)

Cilj:

1. Usmjeriti mlade prema razumijevanju sektora zabave uživo.
2. Razviti njihove vještine (soft skills)

Potreba/e:

1. Sve je manje vjerojatno da će djeca odrasla u digitalnom okruženju posjećivati kazalište ili događaje uživo, osim velikih manifestacija, zbog čega su sve manje svjesna moći okupljanja i društvenog utjecaja koji takvi prostori imaju.
2. Osnježivanje kreativnosti kao alata za rješavanje problema

Metodologija i alati: Mentorstvo, Učenje kroz rad, Timski rad, Samorefleksija

Aktivnosti: Nakon kratkog uvoda, mladi ljudi, podijeljeni u grupe, moraju proizvesti kratki video tijekom tri dana s unaprijed utvrđenim ograničenjima, uključujući konstrukciju i obveznu upotrebu lutaka.

Kompetencije: Kreativno razmišljanje, Rješavanje problema, Timski rad, Učenje učenja, Samosvijest, ICT vještine

Prostori: Teatro Villa Pamphilj, Teatro Verde

Društveni utjecaj:

1. promicanje umjetnosti, znanja i industrije zabave
2. prenesite mladima koncept da možete puno naučiti i dok se zabavljate
3. Jačanje koncepta dijeljenja prostora i iskustava za poboljšanje društva

Studija slučaja 2

Big Time Take Over – BTTO Erasmus Plus

Cilj:

Stvoriti skupinu mladih digitalnih aktivista sposobnih za proizvodnju pozitivnog sadržaja o temama koje njihovi vršnjaci mogu dijeliti na europskoj razini po uzoru na Digital Take Over

Potreba/e:

Projekt je pokrenut nakon završne faze COVID-19 i namijenjen je mladima koji su godinu dana bili izolirani kod kuće. Cilj je pružiti im nove alate i perspektive za korištenje digitalnih tehnologija, kao i pomoći u prevladavanju socijalne izolacije i isključenosti.

Metodologija i alati:

Mentorstvo, Učenje kroz rad, Timski rad, Samorefleksija

Aktivnosti:

Mladi su formirali grupu, dali si ime i strukturirali se poput brenda. Zatim su analizirali prednosti i nedostatke korištenja društvenih medija i stvorili video isječke i video podcast na tu temu. Održali su i dvije konferencije u području Corvialea pred stručnjacima iz industrije i lokalnim administratorima.

Tri predstavnika grupe sudjelovala su u međunarodnoj mobilnosti i stvorila transnacionalnu grupu BEE. Aktivno.

Kompetencije: Kreativno razmišljanje, rješavanje problema, timski rad, učenje učenja, samosvijest, ICT vještine, aktivno građanstvo

Prostori: CIC Corviale, kvart Corviale, Teatro Villa Pamphilj

Društveni utjecaj: Dvije godine nakon završetka projekta grupa i dalje postoji. Većina izvorne grupe pohađa mali klub u kojem provode teritorijalne političke aktivnosti (ekološke akcije, u obrani rodne politike). Ljeti svi rade na filmskom festivalu u Corvialeu.

Četvero ih nastavlja umjetničku karijeru.

U svim tim aktivnostima pratio ih je prošireni krug prijatelja koji čine aktivnu zajednicu od 30-ak mladih.

Organizacija: Press to exit project space- Skoplje, Sjeverna Makedonija

Kontekst i dobre prakse

Press to Exit Project Space, sa sjedištem u Skoplju, Sjeverna Makedonija, usredotočen je na osnaživanje mladih ljudi iz nepovoljnih četvrti stvaranjem pristupačnih puteva u europske kreativne i kulturne industrije (CCI). Projekti organizacije imaju za cilj premostiti nedostatke u pristupu mogućnostima karijere u kreativnim industrijama koristeći inovativne pristupe edukaciji i mentorstvu.

Projekt Pathways to Creative Careers temelji se na opsežnom iskustvu Press to Exita u kuriranju obrazovnih programa koji podržavaju kreativni razvoj mladih ljudi u vizualnim umjetnostima, performansima i kustoskim praksama. Ključni ciljevi uključuju poticanje kreativnog poduzetništva, promicanje građanskog angažmana mladih kroz kolektivnu kreativnu akciju i usmjeravanje mladih u održive kreativne karijere.

Press to Exit ima snažnu pozadinu u suradnji na transnacionalnim inicijativama, kao što su P4CA (Partnerstvo za kreativno naučavanje) i BIGTIME TAKEOVER, koje su pokazale učinkovitost njihovog mentorstva i obrazovnih modela. Ovi su projekti postali temelj dobre prakse organizacije, s naglaskom na osnaživanje, suradnju i kreativni rast.

Neformalni i mentorski modeli učenja

Press to Exit Project Space koristi modele neformalnog obrazovanja i mentorstva za podršku mladim ljudima u njihovim kreativnim karijerama. Ključni pristup uključuje praktično učenje kroz kreativni razvoj vizualnih umjetnosti, izvedbe i kustoskih praksi. To se postiže poticanjem *peer-to-peer* mentorstva i međudisciplinarnе suradnje, gdje iskusni stručnjaci mentoriraju mlade sudionike, nudeći smjernice o kreativnim procesima i razvoju karijere.

Ključne aktivnosti uključuju:

Razmjena kreativnog mentorstva: Transnacionalni koprodukcijски laboratoriji i online mentorske radionice, gdje mladi surađuju s mentorima iz različitih kulturnih i kreativnih sektora.

Projekti kolektivne akcije: Koprodukcija resursa kao što je Creative Careers Pathways Model i skup alata za osnaživanje mladih ljudi da se uključe u kolektivnu građansku akciju.

Gostujuća kustoska inicijativa: Kustosi i umjetnici mentoriraju mlade kreativce u stvaranju novih radova, unapređujući njihove profesionalne vještine.

Partnerstvo uključuje ključne suradnike kao što su MKC (Kulturni centar za mlade), Jadro (Centar za društveno-kulturni prostor) i Muzej suvremene umjetnosti u Skoplju, uz regionalne partnere i partnere sa sjedištem u EU, osiguravajući široku mrežu dionika posvećenu mladima razvoj u kreativnim i kulturnim industrijama.

Prostori i zajednica

Press to Exit Project Space duboko je ugrađen u kulturni krajolik Skoplja, blisko surađujući s četvrtima i zajednicama na poticanju lokalnog angažmana. Aktivnosti se održavaju u ključnim kulturnim središtima, uključujući: MKC - Kulturni centar za mlade, Društveno-kulturni prostor Centar-Jadro i Muzej suvremene umjetnosti Skoplje, a svi oni služe kao živahne platforme za kreativno i građansko izražavanje. Ti prostori nisu samo mjesta, već djeluju i kao komunalni centri u kojima mladi ljudi iz nepovoljnih i marginaliziranih četvrti mogu pristupiti mogućnostima u kreativnim i kulturnim industrijama.

Uključivanje lokalne zajednice ključno je za misiju Press to Exit. Kroz izložbe, radionice i mentorske programe, organizacija se bavi društvenim potrebama kao što su nezaposlenost mladih, nedostatak kreativnih mogućnosti i ograničen pristup kulturnom obrazovanju. Usredotočenost na stvaranje pristupačnih puteva za mlade iz različitih sredina potiče društvenu uključenost, osnažujući mlade ljude da postanu aktivni sudionici u svojim zajednicama kroz kolektivnu umjetničku akciju i projekte građanskog angažmana.

Studija slučaja I

Partnerstva za kreativno naukovanje (P4CA), projekt Erasmus+

2019-2022

Cilj:

P4CA se usredotočio na integraciju mogućnosti učenja temeljenog na radu u kulturnim i kreativnim industrijama (CCI) kako bi se premostio jaz između obrazovanja i profesionalne prakse. Prepoznajući nedostatak strukturiranih programa edukacije prilagođenih CCI-ima, ovaj je projekt imao za cilj uspostaviti inovativna partnerstva koja podržavaju i mlade ljude i profesionalce u industriji. Poticao je suradnju između kreativnih organizacija, obrazovnih institucija i CCI-a kako bi se izgradili održivi putevi edukacije..

Potreba/e:

P4CA se pozabavio hitnom potrebom za povećanom pristupnošću i inkluzivnošću u CCI-ima dok se istovremeno bavio i strukturnim izazovima s kojima se suočavaju mala i mikro poduzeća. Tim poduzećima često nedostaju resursi ili kapaciteti za učinkovito održavanje edukacije. Implementacijom kooperativnih mreža, grupa za reviziju i razvoj te okvira za provjeru kompetencija, P4CA je osnažio sektor da prevlada ta ograničenja. Naglasak programa na međunarodnoj mobilnosti dodatno je ojačao prilagodljivost i globalnu perspektivu pripravnika i trenera.

Metodologija i alati:

P4CA se usredotočio na izgradnju partnerstva između kreativnih organizacija, obrazovnih institucija i mikro poduzeća kako bi podržao održivu edukaciju u kulturnim i kreativnim industrijama (CCI). Ključne aktivnosti uključivale su praktični rad koji su omogućili educirani mentori uz redovite povratne informacije kako bi se osigurala kvaliteta. Projekt je koristio nekoliko alata:

Izvešća zemalja i infografski sažeci

Profil zanimanja za trenere kreativnog osposobljavanja

Put neformalnog učenja i okvir kompetencija

Priručnik za trenere kreativnog osposobljavanja

Otvoreni obrazovni resurs (OER)

Vodič dobre prakse

Akreditacijski navigator Putanja

Ovi su alati osigurali kvalitetu i inkluzivnost uz izgradnju kapaciteta sektora.

Aktivnosti:

P4CA je razvio sveobuhvatan program obuke za master trenere i interne trenere, koji uključuje okvir CLOCK YOUR SKILLS za provjeru kompetencija pripravnika. Uključene ključne aktivnosti:

Transnacionalna *peer-to-peer* razmjena znanja online tijekom pandemije Covida, olakšavajući zajedničko stvaranje alata za trenere kreativnog osposobljavanja.

Nakon pandemije, skup alata je isproban i potvrđen s praktičarima.

Petodnevni događaj mješovitog učenja u Pečuhu, Mađarska, i trodnevni događaj obuke osoblja u Materi, Italija.

Širenje rezultata projekta putem Završne konferencije u Skoplju, Makedonija, i događaji za umnožavanje učinka u pet zemalja

Kompetencije:

Projekt P4CA razvio je okvir kompetencija i profil zanimanja za trenere kreativnog osposobljavanja u kulturnim i kreativnim industrijama (CCI). Ovaj okvir ocrtava osnovne vještine i znanja potrebna trenerima kako bi učinkovito podržali mlade ljude koji ulaze u sektor. Uključivao je kompetencije vezane uz mentorstvo, procjenu napretka pripravnika i razumijevanje jedinstvenih zahtjeva kreativnih industrija. Profil je također naglasio važnost međusektorske suradnje, prilagodljivosti i sposobnosti snalaženja u kreativnim i obrazovnim aspektima osposobljavanja. Ovaj sveobuhvatni pristup osigurao je da trenere kreativnog osposobljavanja budu dobro opremljeni za usmjeravanje pripravnika prema uspješnim karijerama u CCI-ima.

Prostori: Aktivnosti su bile ukorijenjene i u lokalnim kreativnim središtima i u međunarodnim mrežama, osiguravajući uključivanje različitih regija. Program je aktivno uključivao mikro poduzeća, kreativne organizacije i lokalne zajednice, baveći se jedinstvenim društvenim i gospodarskim potrebama podzastupljenih područja. Mogućnosti međunarodne mobilnosti dodatno su proširile doseg i utjecaj programa, izgrađivši globalnu perspektivu za mlade kreativce.

Društveni utjecaj: P4CA je pokazao potencijal kooperativnih mreža i inovativnih modela učenja za rješavanje sistemskih izazova u CCI-ima. Potvrđivanjem i akreditiranjem vještina putem CLOCK YOUR SKILLS, program je osnažio mlade kreativce i trenere, povećavajući zapošljivost i profesionalni rast. Inicijativa je potaknula inkluzivnost, raznolikost i izgradnju kapaciteta, pridonoseći održivom razvoju CCI-a kao ključnog pokretača europskog gospodarstva.

Studija slučaja 2

Projekt ECHO CURVE, 2024. podržao Švicarski kiparski program, Srbija.

Cilj:

Projekt ECHO CURVE imao je za cilj stvoriti dinamičan prostor za kreativno izražavanje i kulturni dijalog okupljanjem umjetnika u sponu iz Novog Sada, Zagreba i Skoplja. Usredotočen na procese i prakse temeljene na istraživanju, projekt je naglasio obrazovne i kreativne aspekte. Inicijativa je

potaknula umjetnike da istražuju nove medijske prakse, izvedbe, prostorne i audio-vizualne instalacije i tekstualne eksperimente. Surađujući s iskusnim predavačima, kustosima i partnerima u svakom gradu, projekt je umjetnicima koji su sudjelovali pružio vrijedne prilike da prošire svoj umjetnički doseg, razviju nove vještine i predstave svoj rad lokalnoj publici.

Potreba/e:

Projekt se bavio hitnom potrebom umjetnica i umjetnika u usponu u regiji prema pristupu mogućnostima profesionalnog razvoja, posebno s obzirom na ograničenu potporu mladim umjetnicima nakon diplome. Uz mnoge mlade ljude koji napuštaju svoje domovine u potrazi za boljim prilikama, ECHO CURVE pružio je ključnu platformu za izgradnju vještina i kulturnu razmjenu. Poticanjem prekograničnog dijaloga među umjetnicima iz Novog Sada, Zagreba i Skoplja, projekt je imao za cilj jačanje regionalnih veza i promicanje umjetničkih praksi koje odražavaju suvremene društvene probleme, povećavajući mogućnosti za daljnji profesionalni rast u regiji.

Metodologija i alati:

Projekt je koristio kombinaciju otvorenih poziva, radionica, mentorstva i angažmana javnosti kako bi postigao svoje ciljeve. Umjetnici su odabrani putem regionalnog otvorenog poziva, a kustosi iz svake partnerske organizacije nadgledali su proces odabira. Radionice, osobne i online, omogućile su kontinuirano usmjeravanje i povratne informacije o radovima artists'. Metodologija projekta bila je usmjerena na suradnju, razmjenu znanja i poticanje umjetničkog eksperimentiranja. Alati kao što su online platforme, mentorske sesije i dokumentacija projektnih aktivnosti omogućili su opsežno umrežavanje i dijeljenje obrazovnih resursa, čineći projekt dostupnim široj publici kroz njegovu online prisutnost.

Aktivnosti:

Projekt je uključivao nekoliko ključnih aktivnosti, počevši od otvorenog poziva i procesa odabira umjetnika. Nakon toga odabrani umjetnici sudjelovali su na radionicama u Zagrebu i Skoplju, gdje su blisko surađivali s kustosima, predavačima i drugim stručnjacima. Središnja faza projekta uključivala je redovite online sastanke i povratne informacije, nakon čega je uslijedila izrada novih umjetničkih djela. Završna faza kulminirala je izložbom u Novom Sadu, na kojoj su prikazani radovi nastali tokom cijelog projekta, te održane javne diskusije. Sve projektne aktivnosti zabilježene su i objavljene online, čime je osigurana šira dostupnost obrazovnog sadržaja i ishoda projekta.

Kompetencije:

Projekt ECHO CURVE pridonio je razvoju različitih kompetencija među umjetnicima koji su sudjelovali. To uključuje umjetničke vještine povezane s novim medijskim praksama, instalacijama i izvedbenom umjetnošću, kao i kustoske vještine i vještine upravljanja projektima. Umjetnici su

također stekli dragocjeno iskustvo u javnom govoru i umrežavanju kroz prezentacije, predavanja i rasprave s mentorima, kustosima i publikom. Uključivanjem u prekograničnu suradnju, umjetnici su poboljšali svoje razumijevanje različitih umjetničkih scena i kulturnih konteksta, potičući osobni i profesionalni razvoj.

Prostori:

Projekt se odvijao u tri različita kulturna središta: Novom Sadu, Zagrebu i Skoplju. Svaki je grad pružao jedinstveno umjetničko i kulturno okruženje, nudeći sudionicima priliku da se uključe u različite umjetničke tradicije i lokalne umjetničke scene. Projekt je koristio uspostavljena kulturna mjesta i prostore za radionice, izložbe i javne rasprave, uključujući one koje vode partnerske organizacije—Project EXP u Novom Sadu, ACC “Attack!” u Zagrebu i Press to Exit u Skoplju. Ti su prostori odigrali ključnu ulogu u olakšavanju razmjene ideja i prezentacije završnih radova.

Društveni utjecaj:

ECHO CURVE imao je značajan društveni utjecaj promicanjem prekogranične suradnje i umjetničkog dijaloga među umjetnicima u usponu u regiji. Projekt je osnažio mlade umjetnike da prošire svoje mreže, steknu nove vještine i angažiraju širu publiku, pridonoseći ukupnom razvoju regionalne umjetničke scene. Uključivanjem javnih događaja, poput izložbi i predavanja, projekt je potaknuo bolje razumijevanje društvene važnosti suvremene umjetnosti i njezinog potencijala za rješavanje društvenih problema. Internetska dokumentacija projekta također je omogućila da njegov utjecaj dopre izvan neposrednih sudionika, osiguravajući da znanje podijeljeno tijekom radionica i događaja može nastaviti inspirirati i educirati širu zajednicu.

Studija slučaja 3

BIGTIME TAKEOVER Projekt Erasmus+ 2021.-2023

Cilj:

Projekt BIGTIME TAKEOVER imao je za cilj osnažiti mlade ljude da iskoriste svoju kreativnost i potencijal tehnologije kako bi im dali glas o pitanjima koja utječu na njihove živote. Projekt se temeljio na konceptu digitalnog “preuzimanja” – modela u kojem korisnici komunikacijske stranice monopoliziraju tu platformu kako bi pripremili i promovirali vlastitu poruku i kreativni sadržaj. Inicijativom se nastojalo potaknuti mlade da preuzmu kontrolu nad digitalnim prostorima, omogućujući im da izraze svoje ideje, vrijednosti i rješenja za društvene izazove.

Potreba/e:

BIGTIME TAKEOVER odgovorio je na rastuću potrebu da se mladi ljudi aktivnije uključe u digitalne platforme na pozitivne, utjecajne načine. Uz sve veću važnost digitalnih medija u svakodnevnom životu, postojala je potreba za osnaživanjem mladih da koriste ove platforme ne samo za osobno izražavanje, već i za zagovaranje društvenih promjena. Projekt je imao za cilj riješiti jaz u mogućnostima za mlade ljude da smisleno pridonese razgovorima o pitanjima koja su im važna, potičući osjećaj djelovanja i kreativnosti u digitalnom prostoru.

Metodologija i alati:

Projekt je kao temelj koristio model "Takeover", gdje bi se mladi angažirali u kreiranju i provedbi vlastitih projekata kreativnog djelovanja. Ovi su projekti potaknuli sudionike da koriste digitalne alate i platforme za razvoj sadržaja koji odražava njihova stajališta, brige i kreativne ideje, s ciljem poticanja pozitivnih društvenih promjena. Organizirane su radionice i mentorske sesije kako bi se sudionici opremili potrebnim vještinama, poput stvaranja digitalnog sadržaja, strategija društvenih medija i upravljanja projektima. Digitalne platforme služile su i kao prostor za suradnju i kao medij za dijeljenje kreativnih rezultata sa širim zajednicama.

Aktivnosti:

Projekt BIGTIME TAKEOVER započeo je nizom radionica koje su pomogle mladim sudionicima da razumiju kako negovati i upravljati sadržajem u digitalnim prostorima. Nakon što su naučili osnove digitalnog angažmana, mladi sudionici dobili su zadatak kreirati vlastite projekte kreativnog djelovanja. Ovi su projekti osmišljeni za rješavanje relevantnih društvenih pitanja i suradnju sa zajednicama putem digitalnog sadržaja. U završnoj fazi projekta mladi su "preuzeli" uspostavljene platforme za dijeljenje svog rada, od računa na društvenim mrežama do blogova i digitalnih umjetničkih prostora. Javne izložbe i online kampanje također su bile dio završnih aktivnosti projekta, dajući sudionicima priliku da pokažu svoje kreacije i podijele učinak svog rada.

Kompetencije:

BIGTIME TAKEOVER doprinio je razvoju nekoliko ključnih kompetencija kod mladih polaznika. To uključuje digitalnu pismenost, kreativno stvaranje sadržaja i upravljanje projektima. Osim toga, projekt je poboljšao njihovu sposobnost učinkovite komunikacije u digitalnim okruženjima, razvoja kritičkog razmišljanja o društvenim pitanjima i suradnje s vršnjacima u različitim kulturama. Radeći na Projektima kreativnog djelovanja, sudionici su stekli vrijedne vještine vođenja, timskog rada i praktične primjene kreativnog razmišljanja za rješavanje problema iz stvarnog svijeta.

Prostori:

Projekt je koristio i fizičke i digitalne prostore. Radionice su održane u MKC - Youth Cultural Centar dok su završni Projekti kreativne akcije prikazani na raznim digitalnim platformama, uključujući

stranice društvenih medija, blogove i interaktivne web stranice. Digitalni prostori pružili su sudionicima autonomiju u kontroli načina na koji se njihov rad dijeli i promiče, jačajući koncept "preuzimanja". Spajanje fizičkih radionica i prostora za digitalni angažman omogućilo je sudionicima da iskuše hibridno okruženje za učenje.

Društveni utjecaj:

BIGTIME TAKEOVER imao je značajan društveni učinak dajući mladim ljudima alate i platforme da govore o pitanjima koja su im važna, u rasponu od zabrinutosti lokalne zajednice do globalnih izazova. Kroz svoje projekte kreativnog djelovanja, sudionici ne samo da su razvili svoje osobne kreativne i tehničke vještine, već su također naučili kako koristiti svoju digitalnu prisutnost za poticanje pozitivnih društvenih promjena. Digitalni model "preuzimanja" osnažio je mlade da utječu na razgovore o važnim temama, potičući veće građansko sudjelovanje i svijest u online svijetu. Nasljeđe projekta nastavlja se dok sadržaj i kampanje koje su kreirali sudionici nastavljaju inspirirati i angažirati druge, promičući društvene promjene u digitalnom dobu potaknute mladima.

Organizacija: Rinova Malaga SL

Kontekst i dobre prakse

P2CC se posebno oslanja na iskustvo osnaživanja mladih ljudi u “BigTime Takeover” (2021.-23. uključujući MuLab i osoblje Press2Exit). Iako cilj BigTime Takeovera nije bio izravno podržati mlade ljude da uđu u kreativne karijere, razvio je značajne metodologije za osnaživanje mladih i transnacionalnu kreativnu suradnju s mladima. Pogledajte Powerpack za mlade koji je razvio MuLab.

Iskustvo projekta **Creus (2018.–2020.)**, u kojem je sudjelovao i MuLab, pokazalo je kako kreativno mentorstvo u **nekonvencionalnim prostorima za učenje** može osnažiti mlade i razviti njihove vještine. Projekt je prepoznat kao **primjer dobre prakse Erasmus+ programa**, a stvoreni alati i vizualni vodiči za mentore i mentije sada služe kao temelj za daljnji razvoj naših aktivnosti.

Radili smo i u Hate Interrupter Teams-u (HIT), medijskoj kampanji koju vode mladi koja se bori protiv online govora mržnje i YCreate s ciljem osnaživanja mladih ljudi koji se protive online mržnji, dezinformacijama i lažnim vijestima. Trenutačno u suradnji s MuLabom sudjelujemo u projektu **HUMAN**, koji nastavlja naš dosadašnji rad na osnaživanju mladih da djeluju kao aktivisti u suzbijanju digitalne mržnje.

Neformalni i mentorski modeli učenja

P2CC se temelji na iskustvima i modelima mentorstva razvijenima kroz projekte Europske mreže za kulturno učenje (2013.–2015.), Talent Matching Europe (2016.–2018.), Bridging the Gap Europe (2018.–2020.) i Partnerships for Creative Apprenticeships (2021.–2023.), u kojima su sudjelovali MuLab, Urbani separe i Press2Exit.

Ti su projekti razvili praktične alate za mentorstvo mladih u kreativnim karijerama, uključujući Creative Business Canvas i program CLOCK Your Skills, a nagrađeni su oznakom dobre prakse Erasmus+.

Trenutačno se dodatni materijali za savjetnike koji rade s migrantima poduzetnicima razvijaju kroz projekt Novi počeci.

Prostori i zajednica

Projekt P2CC nadovezuje se na iskustvo Creative Agore (2022.–2024.), u kojoj su FolkUniverzitet i Urbani Separe razvili digitalnu zajednicu prakse za edukatore u participativnoj umjetnosti. Taj je projekt istraživao mogućnosti prenošenja zajedničkih umjetničkih praksi u digitalni kontekst, a njegov je online resurs Creative Agora Community Education Resource poslužio kao model pristupa učenju vođenom zajednicom.

Koncept kolektivne akcije (WP4) inspiriran je projektom Motivate2Create (2021.–2023., Erasmus+ primjer dobre prakse), koji je spajao participativnu umjetnost i društveno djelovanje kroz edukaciju voditelja zajednica. Dodatni resursi dostupni su na CulturAD platformi, koja nudi materijale o građanskom angažmanu i uključivanju mladih u umjetničke inicijative obnove prostora.

Studija slučaja I

KREATIVNA AGORA

Cilj:

Creative Agora razvila je platformu zajednice i skup resursa za učenje namijenjenih edukatorima i umjetnicima koji djeluju u području participativne umjetnosti. Cilj projekta bio je uspostaviti transnacionalnu, digitalno podržanu zajednicu prakse koja omogućuje razmjenu znanja i iskustava među europskim edukatorima u participativnim umjetničkim praksama.

Potreba/e:

CREATIVE AGORA promiče europsku dimenziju u neformalnom, participativnom umjetničkom obrazovanju za odrasle iz ugroženih i raznolikih zajednica Europe. Usredotočena na jedinstvenu, intrinzičnu sposobnost zajednice, participativne umjetnosti i kreativnog izražavanja da uključi odrasle u učenje koji su otuđeni ili isključeni tradicionalnim ponudama obrazovanja odraslih, AGORA se

obraća 'umjetnicima kao edukatorima' kao ključnim čimbenicima za poticanje obrazovne i socijalne uključenosti za sve.

Metodologija i alati:

Rezultati projekta uključuju:

Tehnički okvir za participativno umjetničko obrazovanje

Otvoreni edukativni resurs namijenjen digitalnoj zajednici učenika i edukatora

Digital Learning Suite za edukatore umjetnika: 3 modula i 6 studija slučaja o internacionalizaciji, zdravlju i dobiti te društvenom utjecaju participativne umjetnosti

Aktivnosti:

Uključen trodnevni LTT događaj u Budimpešti, prezentacija na Arabesques Festivalu, Montpellier, Francuska, Završna konferencija u Švedskoj i Multiplier Events u Španjolskoj, Mađarskoj, Hrvatskoj i Poljskoj

Kompetencije:

Okvir kompetencija i profil zanimanja za edukatore umjetnika u participativnoj umjetnosti

Prostori:

Digital Learning Community online i fizički događaji u Montpellieru, Malagi (Malaga Jam), Budimpešti, Rijeci, Šleskoj i Švedskoj

Društveni utjecaj:

Resursi za učenje uključivali su Modul o društvenom utjecaju participativne umjetnosti i studije slučaja obnove susjedstva u Rijeci

U posljednjim mjesecima projekta, rezultati su distribuirani edukatorima odraslih izvan kreativnog sektora, posebno u Švedskoj i Ukrajini

Sudjelovalo je 406 edukatora umjetnika, od čega 154 koji su sudjelovali u CoP-u i 252 koji su prisustvovali Multiplier Events.

Studija slučaja 2

Partnerstva za kreativno mentorstvo i praksu (P4CA)

Cilj:

Projekt P4CA imao je cilj primijeniti nove modele podrške za učinkovito naukovanje u kreativnim i kulturnim industrijama, razvijajući vještine trenera i mentora u malim tvrtkama te olakšavajući mladima ulazak u sektor. Projekt je također integrirao učenje temeljeno na radu i pružio mogućnost validacije i akreditacije kompetencija putem CLOCK YOUR SKILLS.

Potreba/e:

P4CA se bavio potencijalom CCI-ja kao ključnog pokretača rasta europskog gospodarstva, rješavajući potrebe za povećanim pristupom i raznolikošću te visokim udjelom malih/mikro poduzeća kojima nedostaju kapaciteti ili resursi za praktično osposobljavanje. PC4A je svoj pristup temeljio na mrežama suradnje, grupama za reviziju i razvoj, vrednovanju kompetencija i iskustvima međunarodne mobilnosti za izgradnju kapaciteta sektora.

Metodologija i alati:

Izvješća zemalja s infografskim sažecima

Profesionalni profil trenera za naukovanje u CCI-ima

Put neformalnog učenja i okvir kompetencija

Priručnik za trenere praktičnog osposobljavanja

Otvoreni obrazovni resurs

Vodič dobre prakse

Akreditacijski navigator Putanja

Aktivnosti:

Proces transnacionalne peer-to-peer razmjene znanja online tijekom pandemije COVID-19 omogućio je zajedničko razvijanje seta alata i resursa za učenje za kreativne trenere praktičnog osposobljavanja. Nakon pandemije, ovi su resursi pilotirani i potvrđeni u suradnji s praktičarima. Petodnevni događaj mješovitog učenja održan je u Pečuhu (Mađarska), dok je trodnevna obuka osoblja provedena u Materi (Italija). Rezultati projekta predstavljani su na završnoj konferenciji u Skoplju (Sjeverna Makedonija) te na nacionalnim multiplikatorskim događajima u pet zemalja.

Kompetencije:

Okrvir kompetencija i profil zanimanja za trenere praktičnog osposobljavanja u CCI-ima.

Prostori:

Online i događanja u Pečuhu, Materi i Skoplju

Društveni utjecaj:

Obučeno je 30 trenera za praktično osposobljavanje i trenera unutar tvrtke u CCI-ima

4 trenera akreditirana na EQF razini 7 kroz SAT VAŠE VJEŠTINE

38 trenera i učenika za praktično osposobljavanje sudjelovalo je u transnacionalnoj razmjeni i prijenosu prakse kroz kombinirane mobilnosti i događaje obuke osoblja

167 sudionika na 6 diseminacijskih događaja u 6 zemalja

36.734 pregleda stranica na web stranici projekta

Na Facebooku je stiglo 8.243 ljudi

Studija slučaja 3

Motivate2Create (M2C)

Cilj:

Cilj projekta bio je povezati tradiciju i vrijednosti europskih zajednica s participativnim umjetničkim praksama i projektima društvene akcije (SAP), kako bi se osnažili učenici, zajednice i voditelji zajednica koji djeluju u obrazovanju odraslih i radu s ranjivim skupinama. Projekt je također imao za cilj djelovati kao katalizator promjena unutar zajednica kroz razvoj susjedstava temeljen na mjestu (place-based approach).

Potreba/e:

Mogućnosti stvorene u CCI-jima mnogima su 'izvan dosega. Oni iz privilegiranih sredina imaju više nego dvostruko veću vjerojatnost da će dobiti posao u kreativnom zanimanju, dominirajući ključnim kreativnim ulogama, oblikujući ono što ide na pozornicu, stranicu i ekran. M2C je krenuo diverzificirati glasove, osigurati aktivnosti učenja, alate, resurse i tečajeve za voditelje zajednice koji rade u obrazovanju odraslih i zajednici u zajednicama u nepovoljnom položaju putem transnacionalne

zajednice prakse (CoP), dijeleći i razmjenjujući učenje i razvijajući zajednički pristup organiziranju SAP-ovi temeljeni na umjetnosti ukorijenjeni u praksi razvoja zajednice

Metodologija i alati:

Četiri modula učenja koji pružaju praktične resurse za učenje za izvođenje projekata društvenog djelovanja vođenih umjetnošću.

Angažman

Okviri za društveno djelovanje vođeno umjetnošću

Vodstvo i društvene promjene

Razmišljanje o učenju

M2C džepni vodič koji nudi praktične savjete, alate i metode za organiziranje društvenih akcija vođenih umjetnošću i upravljanje grupnom dinamikom.

Aktivnosti:

U lokalnim kontekstima, 56 voditelja projekata društvene akcije (SAP) sudjelovalo je u aktivnostima dosezanja i angažmana zajednice, uključujući niz online i osobnih događaja zajedničkog stvaranja i validacije. Kroz te aktivnosti razvijali su vještine i kompetencije, te potvrđivali rezultate, doprinoseći oblikovanju transnacionalne zajednice prakse.

16 voditelja SAP-a iz 5 zemalja sudjelovalo je u trodnevnom događaju transnacionalne zajedničke obuke osoblja (LTT) za voditelje zajednice.

Kompetencije:

Vještine za voditelje umjetnosti zajednice

Prostori:

Online zajednica prakse za voditelje umjetnosti zajednice i SAP aktivnosti u lokalnim četvrtima u 5 zemalja

Društveni utjecaj :

Voditelji su podržali 56 SAP voditelja i 419 odraslih učenika u zajednicama izvan formalnog učenja kroz SAP programe

279 dionika sudjelovalo je u Multiplier Events i lokalnim događajima angažmana.

M2C je distribuiran na još 35.160 online i na društvenim mrežama.

Organizacija: Urbani separe

Urbani separe je kolektiv koji ne samo da povezuje europske kulturne politike s lokalnom stvarnošću, nego i doslovno živi načela kulturne demokracije. Kroz konkretne, održive akcije s građanima i za građane potiče aktivno sudjelovanje te ponovno promišljanje javnih prostora.

Kao katalizator promjena, Urbani separe pretvara politiku u praksu inovativnim konceptima poput „izmišljenih mjesnih odbora“. Ti odbori, pokrenuti u različitim kvartovima, nisu tek forumi za raspravu, nego dinamične platforme na kojima se susreću susjedi, predstavnici gradske uprave, javne službe i kreativci te zajednički oblikuju razvoj svojih područja. Takva metodologija ne rješava samo probleme – gradi kulturu sudjelovanja, jača zajednice i povezuje ljude i skupine.

Polazeći od kulturne demokracije, Urbani separe zagovara decentralizirane, na ljude i prostor usmjerene politike i prakse. Time se širi pristup kulturnoj proizvodnji, distribuciji i interpretaciji, a svakom se građaninu daje glas u oblikovanju narativa zajednice i prostora u kojima živi.

Ukratko, Urbani separe djeluje kao pokret koji osnažuje građane, ujedinjuje zajednice i mijenja način na koji doživljavamo javne prostore. To je primjer onoga što Europska unija želi poticati: živahno, participativno i demokratsko društvo u kojem kulturna demokracija doista cvjeta, a svaki je građanin aktivni sudionik kulturnog i održivog života svoje zajednice.

Kontekst i dobre prakse

Urbani separe usmjeren je na revitalizaciju javnih prostora i osnaživanje zajednica kroz participativne procese koji potiču suradnju, razmjenu znanja i dugoročnu održivost. Njihove metode temelje se na izravnom radu s lokalnim dionicima, čime se osigurava da projekti odgovaraju stvarnim potrebama zajednice, a istovremeno razvijaju vještine za samostalno djelovanje i nastavak.

Središnje mjesto zauzima učenje kroz akciju: sudionici identificiraju izazove, razvijaju rješenja i provode projekte, pritom stežući praktične vještine iz urbanog planiranja, suradnje i rješavanja problema. Uključivi procesi okupljaju stanovnike, kulturne organizacije i predstavnike javnog sektora kako bi se poticao dijalog i solidarnost.

Ključni element pristupa je razmjena znanja – kroz radionice i mentorski rad zajednice se osnažuju da preuzmu odgovornost za vlastite prostore. Transformacijom nedovoljno iskorištenih područja u živa i

uključiva središta potiče se kreativnost, društvena interakcija i zajedničko djelovanje. Takav pristup osigurava da učinak projekata traje i nakon završetka intervencija, ostavljajući zajednice osnažene i spremne za daljnji razvoj.

Primjer toga je projekt Da nam kružna ne bude tužna, usmjeren na oživljavanje riječke Kružne ulice kroz uključivanje mladih u prepoznavanje problema i osmišljavanje rješenja. Kroz mentorstvo i participativnu produkciju, sudionici su analizirali izazove, razvijali ideje i provodili ih u praksu. Poseban naglasak stavljen je na angažman srednjoškolaca, čime su se proširile perspektive i potaknulo aktivno sudjelovanje mladih. Projekt je pokazao dobre prakse u osnaživanju mladih – spajajući mentorstvo, kreativnost i timski rad – te demonstrirao kako se zajedničkim radom može postići inkluzivna i održiva transformacija urbanih prostora.

Neformalni i mentorski modeli učenja

Metode učenja Urbanog separea temelje se na iskustvenim, zajednički usmjerenim pristupima koji stavljaju naglasak na aktivno sudjelovanje, suradnju i razmjenu znanja. Rad organizacije usmjeren je na zajedničko stvaranje rješenja s lokalnim zajednicama – za revitalizaciju javnih prostora, jačanje povezanosti među ljudima i osnaživanje zajednica da preuzmu odgovornost za vlastiti okoliš.

Ključni element njihove metodologije je učenje kroz akciju. Sudionici – bilo da su stanovnici, mladi ili kulturni praktičari – izravno se bave izazovima određene lokacije. U tom procesu prepoznaju probleme, osmišljavaju rješenja i provode projekte, pritom stječući praktične vještine i gradeći jače veze sa svojom zajednicom.

Urbani separe naglašava važnost povezivanja ljudi i dijeljenja znanja kroz platforme na kojima različiti dionici surađuju i razmjenjuju ideje. Takvi uključivi i participativni procesi jačaju društvenu koheziju i zajednicama daju alate za zajedničko rješavanje problema.

Učinak ovih metoda često nadilazi sam projekt. Zajednice uključene u njihove inicijative osnažene su nastaviti samostalno – održavati i širiti ono što je započeto. Opremljeni vještinama, alatima i samopouzdanjem za samostalno djelovanje, sudionici nastavljaju graditi održive promjene, ostavljajući dugotrajan trag zajedničkog razvoja na mjestima gdje Urbani separe djeluje.

Prostori i zajednica

U Urbanom separeu fokusirani smo na revitalizaciju nedovoljno iskorištenih javnih prostora, angažiranje četvrti i odgovaranje na specifične potrebe lokalnih zajednica. Djelujemo u različitim urbanim sredinama, često na područjima suočenima s društvenim ili funkcionalnim izazovima, gdje

zajedno sa stanovnicima, organizacijama i drugim dionicima pretvaramo prostore u živa središta aktivnosti i povezanosti.

Naši projekti ukorijenjeni su u uključivanju zajednice: oni koji žive i djeluju u tim prostorima aktivno sudjeluju u prepoznavanju izazova i sukreiranju rješenja. Takav participativni pristup jača veze unutar zajednice i osnažuje pojedince da preuzmu odgovornost za vlastiti okoliš.

Bavimo se društvenim potrebama poput aktivacije i unapređenja javnih prostora, poticanja dijaloga i solidarnosti među različitim skupinama te stvaranja uključivih okruženja za kulturnu i društvenu interakciju. Dugoročno nastojimo osnažiti zajednice da samostalno razvijaju i upravljaju tim prostorima, osiguravajući održive i značajne rezultate koji odražavaju njihove potrebe i težnje.

Studija slučaja I

Cilj:

Projekt Da nam kružna ne bude tužna imao je za cilj osnažiti mlade za prepoznavanje urbanih izazova i osmišljavanje rješenja za revitalizaciju riječke Kružne ulice. Kroz mentorstvo i participativne metode sudionici su stekli vještine rješavanja problema i upravljanja projektima, uz istodobno poticanje aktivnog angažmana zajednice. Projekt je nastojao povećati društveni i kulturni značaj područja, ojačati veze unutar zajednice i stvoriti održiva poboljšanja javnog prostora.

Potrebe:

Projekt se bavio revitalizacijom Kružne ulice – povijesno i emocionalno važnog prostora – kroz poboljšanje njezine funkcionalnosti i stvaranje privlačnog mjesta za društvenu interakciju, kreativnost i izgradnju zajednice. Posebno je istaknuta potreba za jačanjem dijaloga i solidarnosti između lokalnih organizacija i stanovnika, boljom komunikacijom i međusobnim razumijevanjem. Dugoročni participativni proces uključivanja svih dionika bio je ključan za održivu suradnju i učinkovitu transformaciju prostora.

Metodologija i alati:

Program se temeljio na modelima neformalnog učenja i mentorstva, s naglaskom na praktičan rad i projektno učenje. Kroz radionice i participativne aktivnosti mladi su identificirali urbane izazove i razvijali rješenja za revitalizaciju ulice. Pod vodstvom Urbanog separea, mentorstvo je pružalo smjernice i osnaživalo sudionike da preuzmu vlasništvo nad projektom. Teorijski uvidi kombinirani su s praktičnom primjenom, uključivanjem članova zajednice i dionika te poticanjem suradnje i osobnog i profesionalnog razvoja.

Aktivnosti:

- 1) Razvoj metodologije – izrada participativne metodologije i provedba prostorne i sociološke studije te metodološkog okvira.
- 2) Izgradnja kapaciteta i senzibilizacija – organizacija pet participativnih radionica radi poticanja komunikacije, izgradnje osjećaja pripadnosti i razvoja kreativnih rješenja za implementaciju.
- 3) Implementacija kreativnih rješenja – provedba jednog do tri participativno definirana rješenja (kampanje zagovaranja, prostorne intervencije ili javna događanja).
- 4) Izgradnja kapaciteta mladih članova projektnog tima – jačanje kompetencija za rad u zajednici kroz aktivnosti neformalnog učenja.

Kompetencije:

Sudionici su razvili vještine kreativnog rješavanja problema, upravljanja projektima i participativne suradnje. Ojačali su sposobnosti za rad s zajednicom, komunikaciju i zagovaranje, stekli iskustvo u prikupljanju podataka, analizi i implementaciji kreativnih rješenja. Projekt je dodatno poticao empatiju, kulturnu osjetljivost, vodstvo i prilagodljivost, osnažujući sudionike za buduće inicijative u zajednici i kreativne karijere.

Prostori:

Projekt je bio usmjeren na Kružnu ulicu, povijesno i emocionalno značajno područje u Rijeci koje je trpjelo zbog neiskorištenosti i slabog uključivanja zajednice. Cilj je bio pretvoriti je u aktivno, uključivo središte društvene i kulturne interakcije. Tijekom projekta ulica je oživjela: posađene su biljke, oslikani zidovi živim motivima i organizirane aktivnosti koje su unijele novu energiju. Sudionici su zajedno sa zajednicom nastavili brinuti o prostoru i nakon završetka projekta, osiguravajući dugotrajan učinak i osjećaj vlasništva. Kružna je postala simbol uspješne suradnje i kreativne transformacije.

Društveni utjecaj:

Projekt je ojačao zajednicu, povezo mlade, stanovnike i lokalne organizacije te revitalizirao ulicu u otvoren, živahan prostor za interakciju i kreativnost. Sudionici su stekli vrijedne vještine angažmana i rješavanja problema, što ih je osnažilo za aktivnu ulogu u okolini. Kontinuirana briga za ulicu osigurala je trajnu društvenu koheziju i kolektivni ponos na transformirani prostor.